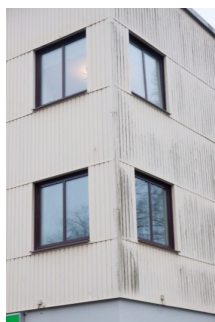

Carl-Magnus Capener, Pernilla Johansson
**MISSFÄRGNING AV BYGGNADERS
FASADER**

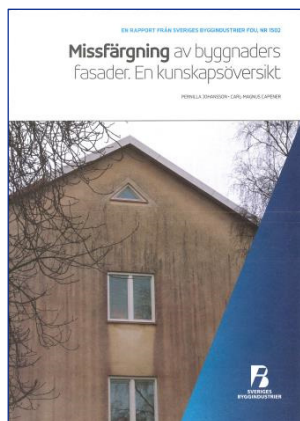
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Kunskapsöversikt baserad på internationell forskning

Sveriges Byggindustrier FoU,
nr 1502

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SP Rapport 2015:10
www.sp.se/sv/publications

Vetenskapliga tidskrifter

Avgränsning till hela
fasader

Få svenska studier är
utförda

Mest forskning på kring
stenfasader på historiska
monument

Bilaga 1 Kategorisering av artiklar

Område/parameter	Alger/cyanobakterier	Mögel/vampar	Kunskaps-samman-ställning
Identifiering av påväxt på fasader eller materialprover exponerade utomhus	1, 4, 6, 20, 27, 29		
Närliggande vegetation	1		
Byggnadsfysikaliska faktorer	4, 19, 22	4, 19, 22	23
Isolering	19, 22	19, 22	23
Värmelagring	22, 19	22, 19	23
Slagregn och regn	26	26	5, 23
Byggfukt	4	4	
Ytmaterialets egenskaper	2, 3, 7, 8, 18, 21, 24, 29, 32	13, 14, 19, 21, 29, 32	
Ytstruktur	3, 7, 24	14, 17	
Vattenavstötning	8, 2		
Absorption	7		
Porositet	3, 7, 24		
Kulör	19, 21	19, 21	
Biocider/fungicider	8, 29, 32, 18	13, 29, 32	
Andra tillsatser		14	
Väderstreck	1, 19, 22	19, 22	
Nedsmutsning-luftföroreningar		14	
Geografiskt läge	1, 31-33	27, 32, 33	

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Område/parameter	Alger/cyanobakterier	Mögel/vampar	Kunskaps-samman-ställning
Fält eller laboratorieprovning av produktgrupper	6, 7, 8, 21, 22, 29, 30	4, 6, 13, 14, 15, 21, 22, 29, 32, 34, 35	
Puts	7	4	
Färg	6, 21, 22, 29, 31, 32	6, 13, 15, 21, 22, 29, 32, 34, 35	
Betong	8, 24	14	
Tegel eller sten	7		16
Fibercement	33	33	
Sanering	20, 29, 30	20, 29, 30	11, 16, 28, 36
Multivariat analys av flera parameter	1	15	
Bedömning av fasader	9-12, 25		

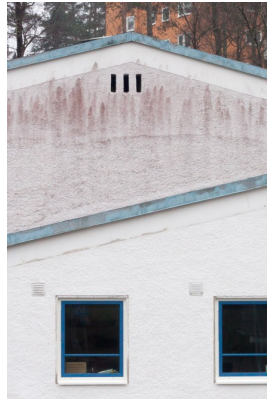
Organismer som orsakar missfärgning på fasader

Mögelsvampar

Alger och cyanobakterier

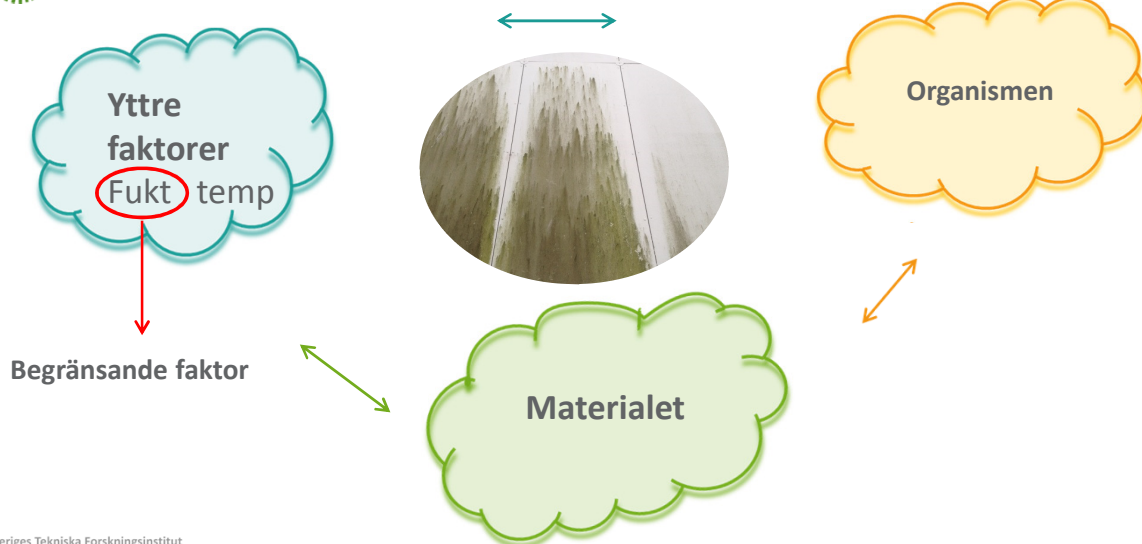

Lavar och mossor

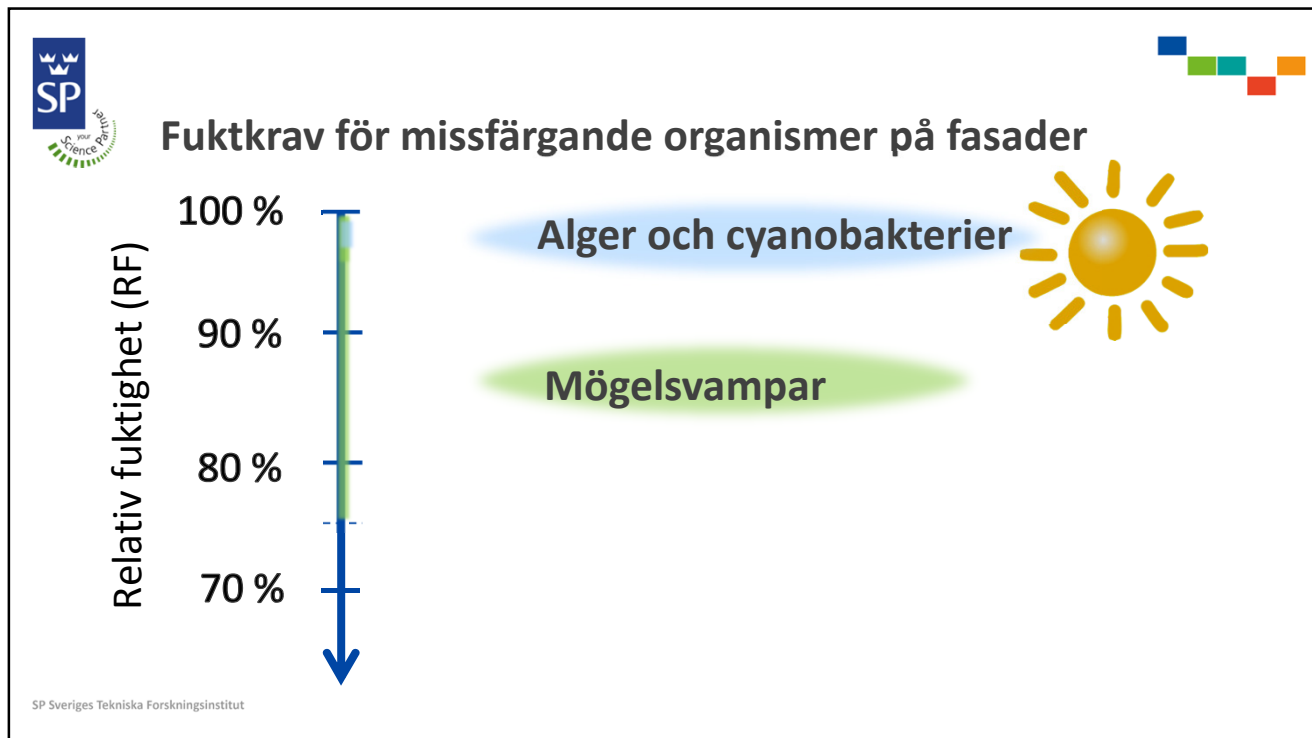
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Påväxt på ett material är ett komplext samspel

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Fukt i luften-temperatur och RF vid fasadytan

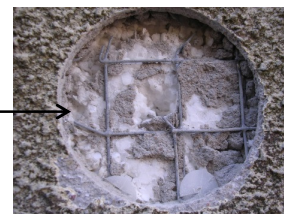
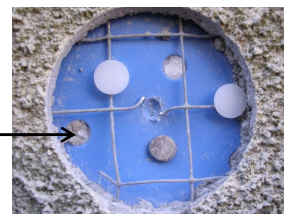

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Nay 2002

RF och Temp vid ytan (Faktor kopplad till byggnaden)

Sanne Johansson 2011

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

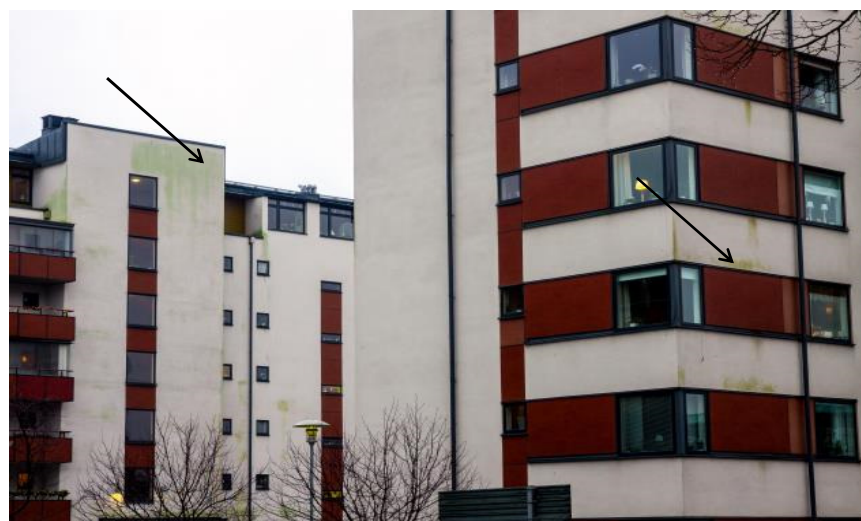
Nederbörd och vattenavrinning

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Nederbörd och vattenavrinning

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Vädersträck

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Olika påväxt i olika vädersträck

Fasad åt norr

Fasad åt söder

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Olika påväxt i olika vädersträck

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Vegetation

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Omgivande vegetation

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Näringsämnen i materialet

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Tillsatsämnen i materialet

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Zinkoxid

Sanne Johansson 2011

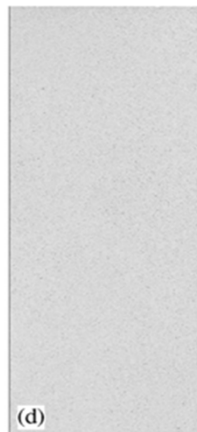
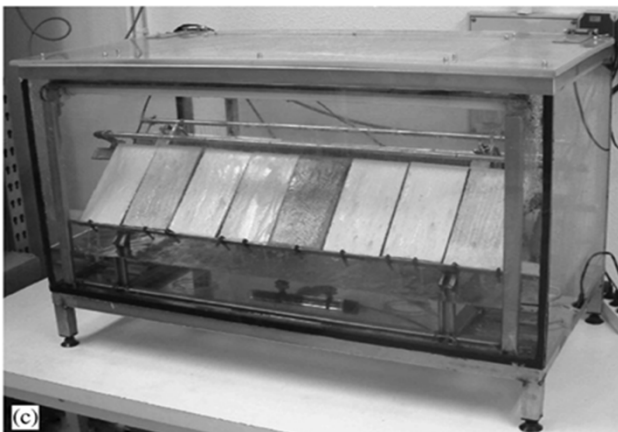
Fingerliknande mönster

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Samma mönster i laboratorieförsök-materiallegenskaper

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Det geografiska läget-påväxt norr om polcirkeln

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Påväxten utvecklas med tiden

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Påväxten utvecklas med tiden

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Rengöring

Kemisk och/eller mekanisk
Olika effekt på olika organismer
När i tiden
Återetablering

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Enligt författare av tidigare studier: Hur ska man förebygga? Vilka åtgärder?

- A. Materialegenskaper (Utveckla och prova)
- B. Design av fasad (Avrinning osv)
- C. Underhåll och rengöring med jämna mellanrum

Fortsatt forskning behövs!

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Pernilla Johansson och Gunilla Bok

PÅGÅENDE PROJEKT (SBUF): KARTLÄGGNING OCH OMFATTNING AV MISSFÄRGADE FASADER

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Kartläggning och omfattning

- Hur omfattande är problemen-enkät till fastighetsägare/fastighetsförvaltare (medlemsföretag inom SABO)
- Bedömning av intryck av missfärgning på 260 fasader (Borås, Göteborg, Linköping, Bromma)
- Analys av organismgrupper på fasaderna

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Rengöringsmetoder

- Vilka metoder används?
- Hur länge förväntar sig fastighetsägare/förvaltare att resultatet från rengöringen ska "hålla i sig"
- Är fastighetsägare/förvaltare nöjda med resultaten av genomförda rengöringar?
- Är effektiviteten av olika metoder dokumenterad?

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Vad är acceptabelt/när behövs rengöring (förvaltare)

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Vill du ge input till projektet?
Vill du få rapporten när den är klar?

✉ pernilla.johansson@sp.se

☎ 010-516 51 50

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut